

VLADIMÍR ŠLECHTA

Mrtvá bludická

NEBEZPEČNÁ PRAHA RUDOLFA II.

**MRTVÁ
BLUDIČKA**

**KNIHY VLADIMÍRA ŠLECHTY
V NAKLADATELSTVÍ
MYSTERY PRESS**

Nebezpečná Praha Rudolfa II.

Italský gambit
Kouřové zrcadlo
Mrtvá bludička

Připravujeme

Válka rybníkářů

VLADIMÍR ŠLECHTA

Mrtvá bludička

Nebezpečná Praha Rudolfa II.

MYSTERY PRESS

2025

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, zálohována ani šířena v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Vladimír Šlechta, 2025

Cover & Map © Martin Stehlík, 2025

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2025

ISBN 978-80-7588-883-9 (pdf)

*Was this the face that launch'd a thousand ships,
And burnt the topless towers of Ilium.
Sweet Helen, make me immortal with a kiss.*

*(To je ta tvář, pro kterou vypluly tisíce lodí,
to pro ni shořely vysoké věže Iliady.
Učiň mě polibkem nesmrtelným, sladká Heleno.)*

Christopher Marlowe, Dr. Faustus

PROLOG

*První
oběť*

DUBNOVÉ JITRO ROKU 1598

Mrtvého jsme spatřili už z dálky, visel na větvi jednoho ze stromů u cesty. Oběšený. Oči vypoulené, jazyk vystrčený, obličej modravě sinalý. Zkrátka nic, co by člověk takhle po ránu potřeboval vidět.

Zatímco jsme se zastavili a jen zírali, Black se k němu rozběhl. Popadl starou židli, která se válela opodál, a vyskočil na ni, aby oběsence vyprostil ze smyčky. Židle se však pod jeho váhou rozložila na kousky. Black se svalil na zem, hned však vyskočil. Něco vykřikl anglicky, nejspíš abychom mu pomohli. Popadl oběsence za nohy, začal ho nadzvedávat, ale ten mu přepadával přes rameno.

Moje ranní otupělost byla rázem ta tam, zbytky kocoviny se rozplynuly jako pára na slunci. Hlavu jsem měl náhle úplně čistou. Bylo mi jasné, že Blackovo nadzvedávání je k ničemu, protože mrtvý tady visí už několik hodin. Toho nikdo neoživí.

Vytasil jsem rapír a provaz jednoduše přeřízl. Oběšenec spadl na zem.

Black přiklekl k nehybnému tělu a chytil se za hlavu. Così vykřikoval v angličtině a znělo to zoufale. My ostatní jsme ho obestoupili a nevěděli, co máme dělat. V takových chvílích to nikdy nevíte.

Pak se Black postavil na nohy. Upřel pohled na doktora Helvetica a mrazivě řekl: „Tohle jste způsobil vy.“

Kdyby mohl pohled zabíjet, nebohý Helveticus by se bez pochyby položil hned vedle oběsence.

Zašitil jsem doktora vlastním tělem. „Nevidíte, že se neoběsil sám, Blacku?“ řekl jsem. „Někdo ho tam vytáhl mrtvého. Zavražděného.“

... a takhle nějak začala všechna ta hrůza.

Když se nad tím zamyslím zpětně, pokaždé si říkám, co všechno jsem měl tenkrát udělat. Mohl jsem být všímavější a ostražitější. Kdybych vypil méně piva, měl bych jasnější mysl, a to by se také projevilo. Pokaždé dojdou k závěru, že jsem si počínal docela dobře. Mohlo to dopadnout hůř. Mnohem hůř. Ale taky lépe. Těm mrtvým už životy nikdo nevrátí.

Měl bych však začít od úplného začátku. Pohovořit o chvílích, ve kterých se nic nedělo. Tedy zdánlivě se nic nedělo. Zmínit se o záblescích věcí příštích, které jsem spatřil a neuměl je správně vyhodnotit. Prostě jsem je podcenil či nepochopil dostatečně rychle.

A když mluvím o začátku, nemyslím tím onu předlouhou zimu mezi roky 1597 a 1598. Ani povodeň, která ji ve čtvrték dvanáctého března 1598 ukončila. Začátkem je pro mne okamžik, kdy mne pan Petr Vok požádal o jistou službu.

Třeboň

POLOVINA DUBNA ROKU 1598

I

Město Třeboň se nachází uprostřed podmáčené jihočeské krajiny plné rybníků, řek, potoků i umělých naháněcích kanálů. Postavili ho pod hrází rybníka tak velkého, že větší jsem nikdy neviděl. Nebo tam stála nejprve Třeboň a rybník založili až pak, to vážně nevím.

Do městské brány jsem vjel chvíli po poledni. Ukázal jsem průvodní list a jeden z knechtů, kteří se tam ometali, se mne okamžitě ujal. Doprovodil mě do zámku a ohlásil. Chtěl jsem se dát nejprve do pořádku, avšak dovedli mne k panu Petru Vokovi tak, jak jsem byl: zaprášeného z dlouhé cesty a čpícího koňským potem. I svým vlastním potem.

Přijal mne v přepychově zařízené pracovně se stropem vymalovaným blankytně modrou barvou s obláčky a andělíčky. Smekl jsem širák, hluboce se uklonil a zpod obočí si ho prohlížel. Rožmberský vladař, věkem se blížící šedesátce, vypadal jako zralý, a především mnohem mladší muž. Jeho husté vlasy i vousy měly nazrzlou barvu a teprve začínaly šedivět.

Přijal mě ve svém obvyklém odění, tedy v sytě černé kazajce, krátkých kalhotách a uhlově černých punčochách doplněných černými střevíci. Světlý byl jediné skládaný límeček a krajkové konce košilových rukávů.

„Tak už se narovnejte, Jakube, nebo vás chytanou záda!“ řekl po chvíli. „Vítám vás v Třeboni.“

Postavil jsem se zpříma a předal mu brašnu s dopisy a listinami, které jsem měl za úkol dovézt do Třeboně. On ji však bez zájmu odložil.

„Mám pro vás jistý delikátní úkol, Jakube,“ pronesl. „Paní Johanu Kellyovou i její dceru Elizabeth již znáte. Doprovodíte je do Brandýsa a budete jim k dispozici. Co vy na to?“

„Samozřejmě, Vaše Milosti,“ přikývl jsem. „Jak si přejete. Co to však znamená? Jak jim mám být k dispozici?“

„Budete se starat o jejich ochranu,“ vysvětlil mi pan Petr Vok.

„Před čím je mám chránit? Hrozí jim nějaké nebezpečí?“

„Pokud to půjde dobře, budete od nich toliko odhánět dočasně nápadníky a ctitele. Avšak pokud se věci vyvinou jinak, tak,“ pozvedl dramaticky obě ruce, „se postaráte, aby nepřišly k úhoně. Máte ještě pistoli, kterou vám obstaral pan Želinský?“

„Musel jsem ji vrátit...“

„Nevadí. Honsi?“ podíval se stranou a já jsem spatřil hubeného chlapíka, kterého jsem si zatím nevšiml.

„Jan Hagen ze Švarcpachu, Jakub Jelínek z Hiršbergu,“ představil nás pan Petr Vok. „Co kdybyste si vyjeli k altánku, Honsi? Vezmete s sebou dvě pistole, které jsem onehdy dostal darem. Víte které. Ještě se z nich nestřílelo, proto je vyzkoušíte. Můžete tam, daleko od zvědavých uší, seznámit Jakuba se situací.“

„Jak si přejete, Vaše Milosti,“ uklonil se Jan Hagen. „Hned vše zařídím.“

Byl to vyčouhlý muž věkem se blížící čtyřicítce, stejně jako pan Petr Vok oblečený černém. Obličej měl nevýrazný a s výjimkou světlých licousů hladce oholený. Oči vodové, světlé vlasy přerostlé a na temeni již znatelná lysina. Vypadal jak ryba, tak nějak mdle. Zřejmě to byl výkonný pracovník, jinak by si ho tu pan Vok nedržel.

„Do hodiny bude kočár připravený k odjezdu,“ dodal.

„Znamenitě,“ přikývl pan Petr Vok. „Jakub se mezitím může občerstvit.“

II

Dostal jsem k ruce sluhu a společně jsme se vydali do pokoje, ve kterém jsem měl přespat. Přinesl mi tam umyvadlo s vodou a ručníky, abych se opláchl. Když jsem projevil přání, poslal jiného sluhu pro pivo.

Ošplíchal jsem se, oblékl čistou košili, kterou jsem si šetřil na sekání s panem Petrem Vokem a dotázal se sluhy, co je zač ten Jan Hagen ze Švarcpachu. Dostalo se mi mnohomluvné odpovědi. Jan Hagen, zvaný také Hons, je dlouholetým služebníkem pana Petra Voka. Začínal jako obyčejný stolník, ale vypracoval se. V roce 1594 osvědčil svou věrnost i odvahu, když s panem Petrem Vokem prodělal vojenské tažení proti Turkům. Jednalo se o ono proslulé tažení, trvající jen několik měsíců, při kterém armáda, vedená panem Petrem Vokem, vytáhla do Uher a pak se zase vrátila, aniž se jedinkrát střetla s nepřítelem.

V loňském roce Jan Hagen povýšil a stal hlavním komorníkem rožmberského vladaře. Ten mu v lednu letošního

roku vystrojil veselku. Jeho manželkou se stala Andl Koparová, dlouholetá dvorní dáma paní Kateřiny, manželky pana Petra Voka.

Dotázal jsem se, proč byla svatba uspořádána v lednu, když mrzlo a všude ležel sníh. Proč nepočkali alespoň do února a nespojili svatbu s masopustem, jak se to obvykle dělává. Sluha mi odpověděl, že se to zrovna hodilo. Vyrozuměl jsem, že Jan Hagen i Andl Koparová si museli pospíšet, aby zachovali dekorum, protože dítě už bylo na cestě.

Sluha mne pak doprovodil na zámecké nádvoří, kde stál připravený kočár se zapřaženým čtyřspřežím. U něj čekal Jan Hagen s dámou, kterou mi představil jako svoji manželku Andl. Vysekl jsem jí poklonu, ona se zaculila, kývla a neřekla nic. Měla na sobě dlouhé tmavomodré skládané šaty, které zabíraovaly odhadnout, v jakém měsíci těhotenství se nachází. Tvář měla bledou a těstovitou, prameny vlasů, které vykukovaly zpod koketního kloboučku, vypadaly poněkud zplihle. Těhotenství ubírá ženám na kráse, to je známá skutečnost. Byla mi však povědomá. Jako bych ji už někde viděl.

Společně jsme nasedli do kočáru, vměstnala se tam i služka. Sluha naskočil na stupátko vzadu a kočí pobídl čtyřspřeží. Vyjeli jsme z města a hned za bránou jsme se pustili po cestě, která vedla po břehu již zmíněného rozlehlého rybníka. Dotázal jsem se, co je to za rybník. „Nevděk,“ odpověděl mi Jan Hagen jednoslovně. Teprve po chvíli jsem pochopil, že se tak rybník skutečně jmenuje.

Cesta ubíhala, všichni zarytě mlčeli, jen služka sedící naproti se na mne culila přes velký proutěný košík položený na klíně. To mě však nevyvádělo z míry. Jsem mládenec k světu a děvčata na mne hledí se zalíbením. Od Třeboně, kterou jsme

měli stále na dohled, jsme nejeli ani půl hodiny. Zastavili jsme u otevřeného altánku, stojícího na břehu rybníka. Vystoupil jsem a rozhlédl se. Den byl teplý a slunečný, hladina rybníka se leskla a břízy, rostoucí kolem, se již obalovaly svěže zelenými lístky.

Zatímco Jan Hagen pomáhal manželce vysednout, kočí, služka i sluha už byli v pohybu. Služka rozprostřela na lavici v altánu houni, aby si mohla paní Andl pohodlně sednout. Sluha snesl ze střechy kočáru slaměného panáka, do kterého jsme se měli strefovat, a dotázal se mě, kam ho má umístit. Dle mých pokynů ho postavil asi sto sáhů od kočáru, abychom střelbou neděsili koně a neobtěžovali paní Andl hlukem.

Kočí vyndal ze zavazadlového prostoru nízký stolek a společně s velkou brašnou ho odnesl k zapíchnutému panákovi. Stolek postavil na vyvýšený břeh a z brašny vyložil dvě elegantní pistole s kolečkovými zámky i další náležitosti. V tu chvíli už jsem stál u něj, abych si zbraně prohlédl. Sluha jednu popadl a začal ji nabíjet, já jsem vzal druhou. Byla subtilnější než pistole jízdních kyrysníků, pažbu měla vykládanou plátky stříbra a postrádala obvyklou koncovou bakuli. U této zbraně se nepředpokládalo, že by pažba sloužila k rozbíjení tureckých hlav.

Já i Jan Hagen jsme pak ze vzdálenosti deseti kroků několikrát cvičně vystřelili na slaměného panáka. Vzadu za ním se třpytila hladina rybníka Nevděk a nehrozilo, že zasáhneme podruha, který by na druhém břehu náhodou sekal rákosí. Tak daleko kule z pistole nedoletí. Někdy jsme panáka zasáhli a jindy zase ne. Na tom však nezáleželo. Ve dvou případech ze zhruba dvaceti výstřelů pistole selhala. Jednou bylo nutné posunout křesací kámen, který se obrousil až ke svěráčku,

podruhé jsem musel vzít jehlu a prošťouchnout zátravku mezi pánvičkou a hlavní. Obě pistole jsem pak prohlásil za vynikající a podotkl, že podobným selháním lze předejít řádnou údržbou.

Načichlí dýmem ze spáleného střelného prachu jsme se vrátili do altánku. Služka, když nás uviděla, popadla velký proutěný košík a začala prostírat na dřevěný stůl. Náš pozdní oběd se skládal ze studené paštiky, nakrájeného chleba, nakládané zeleniny, koláčků, zavařenin a bůhví čeho dalšího.

„Takže, pane Hagene,“ ozval jsem se během jídla, „uvítal bych vysvětlení, k čemu jsem byl povolán a jaké nebezpečí hrozí. Pokud opravdu hrozí.“

„Je to podivná záležitost,“ podíval se na mě Jan Hagen, zatímco paní Andl se uculovala a decentně ukusovala z nakládané cibulky. Těhotné dámy mají své chutě, že ano.

„Před dvěma týdny přijel do Třeboně pan Makovský. On je teď císařovým osobním komorníkem, jak možná víte. Přivezl pozvání. Znáte pana Makovského, pane Jakube?“

„Již jsem měl tu čest,“ řekl jsem a dál to nekomentoval.

„Má se jednat o přípravu na letní pobyt císaře Rudolfa II. v Brandýse. Vše musí být dokonalé, proto byla sestavena komise složená ze vznešených dam a pánů. Komise prověří, zda je vše v pořádku, a upozorní na případná pochybení. Já i manželka jsme byli také pozváni. Pan Petr Vok nakonec rozhodl, že nás vzhledem ke zřejmým okolnostem omluví. Manželka totiž churaví,“ podíval se na paní Andl. Ta zamávala dvouzubou vidličkou. „Nejsem churavá, ale těhotná, manželí. To není to samé,“ řekla srozumitelnou češtinou, i když s přízvukem.

Pak se obrátila ke mně: „Vyřídte Johaně, pane Jakube, že pan Petr Vok se ke mně zachoval velice laskavě. Nedovolí,

abych se v tomto stavu kodrcala po nerovných cestách do Prahy a dál do Brandýsa. Jinak se mi daří dobře.“

„Vy se znáte s paní Johanou?“ zeptal jsem se.

„Je to moje sestra,“ vysvětlila mi. „Elizabeth je má neteř. Teď už i Hagenova neteř.“

„Aha...“ Rázem mi bylo jasné, proč mi přišla povědomá. Rodinná podoba s paní Johanou se nezapřela. Koneckonců ani s Elizabeth.

„Paní Johana a slečna Elizabeth byly také zařazeny do komise, pokud jsem to pochopil správně,“ podotkl jsem.

„Ano,“ přikývl Jan Hagen. „Prý se s nimi znáte.“

„Koncem loňského roku jsem se s nimi, abych tak řekl, spřátelil. Kdo byl do komise ještě zařazen?“

„To nevíme,“ pokrčil Jan Hagen rameny. „Nějací další vznešení pánové. A vznešené dámy. Měli jsme se s nimi setkat v Brandýse.“

„Já tam budu namísto vás?“

„Ano. Pan Petr Vok nás nemohl omluvit bez náhrady. Vy nás zastoupíte.“

„Je obvyklé, že se za podobným účelem sestavuje komise?“ dotázal jsem se.

„Ne. Pan Petr Vok je dobře informovaný velmož a o něčem takovém dosud neslyšel. Náš císař navštěvuje Brandýs celkem často, aby se tam občerstvil a odpočinul si, avšak žádná komise dosud nebyla potřeba.“

„To je podivné,“ připustil jsem. „Ale pořád v tom nevidím nebezpečí. Možná je to jeden z císařových vrtochů.“

„Jsou tady určité dohady. Pan Petr Vok mi nakázal, abych vás s nimi seznámil. Musím vás však upozornit, že se jedná o důvěrné informace.“

„Všechno si nechám pro sebe,“ přikývl jsem.

„Andl je původem Angličanka,“ kývl Jan Hagen k manželce. „Paní Johana Kellyová i její dcera Elizabeth rovněž přišly do Čech z Anglie. Vyskytl se názor, že komise je pouze zástěrkou pro zamýšlené sblížení císaře Rudolfa II. s anglickou královnou Alžbětou. Už chápete?“

„Musím přiznat, že nechápu.“

„Rodina císaře Rudolfa II. pochází ze Španělska. On sám byl vychován na španělském dvoře a jeho pevné vazby k této zemi jsou nepochybné. Bude to již deset let, co se Španělsko pokusilo ovládnout Anglii silou. Neúspěšně. Španělská flotila byla dílem rozehnána bouří a dílem rozstřílená anglickými piráty. Válka mezi Anglií a Španělskem pokračuje i v těchto dnech a bitevním polem se stalo vzbouřené Nizozemí. Španělské se snaží povstání potlačit, Angličané podporují vzbouřence. V zájmu Angličanů je, aby císař Rudolf II. zachoval ve věci Nizozemí neutralitu. Jednoduše řečeno: aby se o záležitosti týkající se Nizozemí vůbec nezajímal.“

„Aha...“

„Usuzujeme, že do Brandýsa jsou tajně pozváni angličtí vyslanci. Zatím nebudou jednat přímo s císařem, ale s jeho zástupci. Johana, Andl i Elizabeth dostaly pozvánky, protože vládnou jak češtinou, tak angličtinou. Při jednáních mohou tlumočit. Nebo jsou pozvané prostě jen proto, aby s vyslanci konverzovaly v jejich rodném jazyce a zpříjemňovaly jim pobyt.“

„To zní logicky,“ přikývl jsem.

„Pokud se skutečně jedná o sblížování východních Habsburků s Anglií. Jenže pokud se o tom dozví Španělsko, rozzuří je to k nepřičetnosti. Pokusí se diplomatickým jednáním zabránit. Za každou cenu a všemi prostředky.“

„Chápu,“ souhlasil jsem. „Pak by při ochraně paní Johany a slečny Elizabeth přišly k užitku pistole.“

„Ano,“ přikývl Jan Hagen. „Já bych tam byl v takovém případě k ničemu. Vy jste prý bývalý voják, Jakube.“

„Tři roky jsem sloužil v Uhrách,“ přikývl jsem.

„Tři roky? Před tím jste prý dva roky studoval v Itálii! Přitom vypadáte tak mladě! Smím se zeptat, kolik je vám let?“

„Jsou to asi tak dva týdny, co jsem zapomněl oslavit své čtyřicetáté narozeniny.“

„Ach... Doufám, že se o Elizabeth a Johanu dokážete postarat, kdyby k něčemu došlo. Teď jsou i moje rodina...“

Mnohohlavně jsem jim slíbil, že budu paní Johanu i slečnu Elizabeth bránit vlastním tělem. A vlastním životem. Bylo jim však jasné, že to možná nebude stačit.

A já... Vlastně jsem se začal těšit. Paní Johana si možná připomene pěkné chvíle, které jsme společně strávili v dědečkově široké posteli – a bude si je chtít zopakovat. Jen nesmím být příliš dotěrný. Ono se to vyvine samo.

III

Když jsme se vrátili na zámek a vystoupili z kočáru, ometala se na nádvoří ženička celá v černém, doprovázená dvěma dvorními dámami. Byla natolik drobná, že jsem ji zprvu pokládal za dítě. Jan Hagen a paní Andl se jí hluboce uklonili. I já jsem smekl širák a ztuhl v předklonu. Pochopil jsem, že to je paní Kateřina, manželka pana Petra Voka.

Zvláštním hopsavým krokem se k nám připojila. Zahrozila Hagenovi i Andl prstem a přísně se zeptala: „Kde jste se schovávali, vy dva? Udělali jste si výlet?“

Jan Hagen se pokusil o vysvětlení, ona ho však přerušila: „Já vím, kde jste byli! Vyjeli jste si k rybníku! Stříleli jste z pistolí, ty rány byly slyšet až sem! Příště mě musíte vzít s sebou! Také si vystřelím, hihhi!“

Pištivě se rozesmála a Jan Hagen ji ubezpečoval, že příště ji neopomenou přibrat.

Nevěnovala tomu pozornost. Položila paní Andl dlaň na břicho a bezostyšně se zeptala: „Už kope, Andl? Už kope?“

„Na to je ještě příliš brzo, paní Kateřino,“ odvětila paní Andl.

„Až začne kopat, musíš mě nechat si sáhnout, hihhi,“ zapíštěla paní Kateřina.

Pokynula dámám z fraucimoru, rovněž kompletně oblečeným do černého, a hopsavě pokračovala v obchůzce. Když mě míjela, mohl jsem si ji prohlédnout zblízka. Věděl jsem, že je jí něco přes třicet, patřila však k lidem, u kterých věk prostě neodhadnete. Měla malý svráštělý obličej a podobala se zároveň dítěti i stařeně. To bylo znepokojující.

Přelétla mne pohledem a nevěnovala mi pozornost. Už dříve jsem slyšel, že se chová dětinsky, což se teď potvrdilo. I když jsem ji uviděl jen letmo, napadlo mě, že ji sužuje nějaká choroba. Tím nemyslím duševní, ale nemoc těla. Zároveň jsem si pomyslel, že s ní má pan Petr Vok očistec na zemi.

Brandýs

DRUHÁ POLOVINA DUBNA ROKU 1598

I

Brzy ráno následujícího dne jsem opustil Třeboň a celý den strávil v sedle. Stejně tak další tři dny. Do Prahy jsem se vracel přes Veselí, Soběslav, Tábor, Votice, Benešov a Říčany. V každém z těch měst měl pan Petr Vok přinejmenším jeden dům, ve kterém mě nechali zadarmo přespat, nakrmili mě a ráno mi osedlali čerstvého koně. Samozřejmě jsem se nezastavoval všude, ať jsem však ujížděl, jako by mi za patami hořelo, do Prahy jsem se nedostal dříve než čtvrtý den.

Ze všeho nejdřív jsem se zastavil v Rožmberském paláci, abych předal dopisy, které po mně poslali z Třeboně. Správce paláce byl do celé záležitosti zasvěcený a chvátal zpravit paní Johanu o mém příjezdu. V nejbližších dnech se ona, já i slečna Elizabeth společně vydáme do Brandýsa, mám se tedy zdržovat doma a nikde se netoulat.

Vypůjčenou kobylu jsem nechal v Rožmberském paláci a domů do Staršího města se vrátil pěšky. Těch koní, které mi cestou povyměňovali, jsem měl plné zuby. Jeden byl jankovitý,

druhý flegmatický, třetí předstíral, že zchroml, a čtvrtý skutečně kulhal. Doma v Kozí ulici mě čekala moje vlastní postel. Po více než týdnu stráveném v sedle jsem byl utrmácený, proto jsem si přispal. Bylo krátce po osmé, když mě probudila hospodyně Marta. Že prý mám návštěvu. Polooblečený jsem vyšel na dvůr, kde netrpělivě podupával kočí paní Johany Jarolím, plebejsky pohledný třicátník s nakrouceným knírem, oblečený v kazajce a kalhotách pod kolena, které zjevně odložilo panstvo. Kabátec měl rozepnutý a vystavoval na odív jak límec košile zdobený krajkou, tak zelenou brokátovou vestu.

Drze se na mne zazubil a sdělil mi, že kočár s paní Johanou a slečnou Elizabeth čeká na Staroměstském rynku. Tak ať si pospíším. Příliš úcty mi neprojevil, ale já jsem to od něho ani nečekal. Pak řekl, že se vrátí na Rynek, aby byl poblíž, kdyby dámy někdo obtěžoval, a rychle odkvačil.

Dooblékl jsem se a v rychlosti dal pokyny hospodyni Martě. Vlastně to ani nepotřebovala, odjížděl jsem často a musela si poradit v domácnosti sama. Správce Tomáš mi mezitím osedlal valacha pojmenovaného Bucek. Sbalil jsem si pár věcí na cestu, a když jsem pak konečně dorazil na staroměstský Rynek, na orloji právě odbíjela devátá. Paní Johana a slečna Elizabeth stály na dláždění před známým dvoumístným dvoukolovým kočárem, do kterého tentokrát nebyl zapřažený jediný hubený koník jako posledně, ale dva obstojní valachové. Dámy si od posledka polepšily. Právě se dívaly, jak se v okýnkách orloje natáčejí apoštolové. Určitě to neviděly poprvé, je to však podívaná, která se neomrzí.

Dojel jsem k nim, sesedl a nechal je vychutnat defilé apoštolů. Pak jsem se uklonil a širákem zametl dlažbu z kočičích hlav.

„Že vám to ale trvalo,“ přivítala mne paní Johana. Stále stejně krásná, oblečená ve vdovské černi, na pečlivě učesaných plavých vlasech měla nasazený koketní klobouček. „Čekáme tu na vás hodinu.“

„Také vás rád vidím, paní Johano,“ kývl jsem. „I vás, slečno Elizabeth.“

„Jakube,“ zvolala radostně Elizabeth, bohužel rovněž oblečená v té hrozně černé. I ona držela smutek po magistru Kellym. Přihrnula se ke mně a popadla mne za ruku. „Je báječné, že teď sloužíte panu Petru Vokovi,“ vyhrkla. „Je to skvělý muž, velkorysý a štedrý.“

„To opravdu je,“ přikývl jsem. Pozorně jsem se na ni zadíval. Paní Johana mi před několika měsíci prozradila, že se do mě Elizabeth zamilovala. Prý se nemám obávat, jistě ji to brzy přejde. Podle toho, co jsem viděl, ji to opravdu přešlo. Byla prostě jen přátelská.

Paní Johana si významně odkašlala a slečna Elizabeth urychleně pustila moji ruku. „Jsem ráda, že pojedete s námi, Jakube,“ dodala. „Můžeme si povídat o italských básnících. Posledně to pro mne bylo přínosné.“

Rozhlédl jsem se, abych zjistil, jestli je vítání u konce.

„Co se rozhlížíte, Jakube?“ zeptala se paní Johana.

„Služka s vámi není?“ uklouzlo mi. „Jakže se jmenovala? Heda?“

To byla voda na mlýn paní Johany. „Těšil jste se na ni?“ popíchla mě.

„Ne. Vzpomněl jsem si na ni až teď. Měl jsem za to, že k vám prostě patří.“

„Ta hloupá holka je těhotná,“ vysvětlila mi paní Johana s potměšilým úsměvem. „Nechce říci, s kým to čeká. Musela

jsem ji poslat zpátky na venkov a obstarat jí ženicha. Nechtěla ho, že prý je starý a kulhavý. Nic jiného jí však nezbylo.“

„My ale víme, kdo je otcem dítěte,“ zašvidral jsem po kočím Jarolímovi, který kontroloval přezky na koňském postroji.

„Buďte rád, že má holka pusu na zámek,“ okřikla mě paní Johana. „Taky mohla označit za otce vašeho kumpána, toho Matěje Sádla. Nebo přímo vás, Jakube. Už o ní nemluvte. Snad už nasedneme a vyrazíme, ne?“

II

Plochou krajinou plnou luk, polí i pastvin jsme ještě ten samý den dorazili do Brandýsa. Brandýský zámek jsme viděli zdaleka, vystavěli ho na nepatrné muldě, která by v každé jiné krajině splynula s terénem, tady však dominovala.

Nikdo z nás v Brandýse dosud nebyl, nevyznali jsme se tam, avšak snadno jsme se doptali na cestu. Ostatně zámek jsme viděli odevšad. V zámecké kanceláři nás přijal hejtman, který se nám představil jako Franz Kadoun. Byl to zhruba padesátiletý obtloustlý chlapík s řídkým knírem a podobně prořídými vlasy. Oblečený byl v katolické černi, která se nijak zvlášť neliší od té luteránské a rozdíl poznají jenom opravdoví fajnsmekři.

Když jsme se vzájemně představili, nabídl nám židle a pivo či vinný mošt k napití. To od něj bylo laskavé, protože den byl horký, jako ostatně celá řada předcházejících dnů. Už jsem si všiml, že v některých rocích je duben výrazně teplejší než následující květen a tohle byl právě ten případ.

Hejtman dohlédl na to, abychom všichni dostali správné poháry. Pak zalistoval v lejštech. „Čekali jsme vás,“ řekl. „Mám to tady zapsané. Paní Johana Kellyová s dcerou... Pan Jan Hagen ze Švarcpachu s chotí tedy nepřijedou?“ ujistil se.

„Nepřijedou,“ vysvětlil jsem mu. „Omlouvají se. Já jsem byl určen jako náhradník. Tady je můj průvodní list, podepsaný panem Petrem Vokem a opatřený jeho pečeti,“ podal jsem mu příslušný papír. Hejtman do něj chvíli krátkozrace mžoural a pak povzdechl: „To ať si s vámi vyřídí forštmistr. Já se do toho nebudu míchat. Ani vám nebudu bránit ve vstupu do polesí.“

„Ve vstupu do polesí?“ zeptala se paní Johana znepokojeně. „Měli jsme za to, že naše cesta končí tady na zámku v Brandýse.“

„I ne,“ vysvětlil hejtman. „Podle instrukcí máte pokračovat dál do lesa. Předpokládám, že na Hlavenec. Nemějte obavy, panstvo, zámeček Hlavenec je kompletně přestavěný a budete tam mít veškeré pohodlí. Alespoň jsem slyšel, že je přestavěný. Nebyl jsem tam. Do lesa mě nepustili,“ postěžoval si. „Jen musím vyrozumět forštmistra.“

„O jakém forštmistrovi to stále mluvíte, pane hejtmane? Co je to za personu?“ dotázala se paní Johana.

„Přece o Tomášovi Peteničovi z Čirndorfu. On má na starost polesí. Moje pravomoci hejtmána končí u posledního domu Staré Boleslavi. Hned mu pošlu zprávu. Také se postarám o vaše pohodlné ubytování. Počítejte s tím, že tady jeden nebo dva dny budete muset setrvat. Pokud máte zájem, zítra uvolním důchodního písaře Pavla Matějčka,“ kývl k postaršímu přihrbenému chlapíkovi, který stál vedle něj a přidržoval mu lejšta. „Provede vás po Brandýse a ukáže vám místní pamětihodnosti.“

Paní Johana překonala rozmrzení a zářivě se na hejtmana usmála. „To byste byl velice laskav. Nemáte zprávy o dalších hostech, kteří jsou společně s námi zařazení do komise?“

Hejtman nahlédl do papírů. „Mám tady zapsaného pana Krtelského z Krtel se synovcem. Dále ještě pana Ostaše z Janovic se synem a s dcerou.“

„Víte, co jsou zač, pane hejtmane?“ zašvitořila paní Johana. To už mi bylo jasné, že s ním začíná hrát svoji hru. Taková ona prostě byla. Laškovala s muži, samozřejmě velmi často s těmi, od kterých něco potřebovala. Udržovala je v naději a pak je zanechala daleko za sebou zoufalé a neukojené. Něco jsem o tom věděl, byl jsem totiž jedním z nich. V mém případě sice došlo k jistému, řekněme, ukojení, to však brzy pominulo a vystřídala je narůstající touha.

„Ne, o pánech nemám žádnou povědomost. Jen tu mám zapsaná jejich jména... Zkusím však zjistit, o koho se jedná,“ řekl hejtman za stálého zírání do papírů. Zbrunátněl, čelo se mu mírně orosilo a jeho prořídlý knír se naježil. Bylo znát, že se chytil na nahozenou udičku.

„To by od vás bylo nesmírně pozorné,“ odměnila ho paní Johana úsměvem.

Podíval jsem se na Elizabeth. Byla si vědoma, co její matka právě dělá. Zažila to vícekrát. Zachytila můj pohled a obrátila oči v sloup. Tedy nikoliv úplně. Jak jsem se zmínil posledně, maličko šilhala, jedno její oko proto směřovalo vzhůru a druhé trošičku do strany. Měl jsem co dělat, abych zadržel smích.

Hejtman pak přivolal služebnictvo, které se nás ujalo a uvedlo do pohodlných a luxusně zařízených pokojů, určených pro císařovy nejvýzvešenější hosty. A to jsme teď byli i my. Když se to tak vezme, vlastně nás sem pozval samotný císař.

III

Povečeřeli jsme pospolu. Hejtman Franz Kadoun přišel zkontrolovat, zda nám nic nechybí a na chvíli přisedl ke stolu. Paní Johana se ponimrala v jídle a zadívala se na něj. „Rozbolela mne hlava,“ řekla. „Mám za to, že by mi krátká procházka na chladném večerním vzduchu udělala dobře. Doprovodíte mne, pane hejtmane?“

„Jistěže,“ rozzářil se tázaný. Nabídl jí rámě a zpola v mrákotách s ní odkvačil z jídelny úplně stejným způsobem, jakým ji dříve vodil hejtman Baltazar na hradě Landeswarte. Osaměl jsem u stolu s Elizabeth. Samozřejmě jsme tam nezůstali sami dva, kolem nás se motali sloužící, nosili na stůl a pak z něj zase sklízeli nádobí. Jeden lokaj stál u stěny a pohnul se, jen když jsem potřeboval dolít pivo. Bylo to služebnictvo vycvičené k obsluze té nejvybranější společnosti a my jsme tu zatím byli jediní hosté.

„Jsem ráda, že se konečně něco děje,“ řekla Elizabeth a decentně upila z poháru zředěné víno. „Zima se zdála být

nekonečná. A povodeň, která se přihnala před měsícem, byla mimořádně děsivá.“

Promluvila italsky, aby nám služebnictvo nerozumělo. Byla vzdělaná a sečtělá, dokázala mluvit nejen italsky, ale i česky, latinsky, německy a v neposlední řadě anglicky, což byl její mateřský jazyk. Dívala se na mě bez ostychu a já jsem si znovu uvědomil, že mi její mírně šilhavé oči vlastně vůbec nevadí. Na konci loňského roku již dovršila patnácti let. Byla půvabná, takhle mladé dívky jsou povětšinou hezké samy od sebe, ve srovnání s paní Johanou však vypadala poněkud bledničkovitě.

„Snad vás pobyt v lesích příjemně rozptýlí, Elizabeth,“ nadhodil jsem.

„Maminka sem vůbec nechtěla jet,“ svěřila se mi. „Křičela, že... Netušila jsem, že naše rodná řeč, tedy angličtina, obsahuje tolik hrubých a neslušných slov.“

„Proč nechtěla přijet, propána? Co měla tak důležitého na práci?“

„Domnívá se, že jí náš milostivý císař chce obstarat nového manžela. Tím by smetl ze stolu všechny naše požadavky a žádosti.“

„Vy máte nějaké požadavky?“ otázal jsem se zvědavě.

„Ale jistě,“ přikývla. „Já i maminka jsme podaly hned několik žádostí. Požadujeme, aby nám byla navracena alespoň část majetku, kterou neoprávněně zabavili tatínkovi. Některý zabavený majetek patřil přímo mamince. Pokud nám nevrátí domy, musí nám vyplatit kompenzaci.“

„Myslíte, že uspějete? Že vám nakonec vrátí alespoň něco?“

„Určitě. Samotný tatínkův majetek byl opravdu velký. Pan Vilém z Rožmberka mu daroval Novou Libeň s deseti

vesnicemi, z mamínčina věna pak tatínek zakoupil několik domů v Jílovém. Patřil nám, jak víte, i proslulý Faustův dům na Dobytčím trhu v Praze. Souhrnná hodnota majetku vysoce převyšovala tatínkovy dluhy. Maminka jakožto manželka a já jakožto dcera máme neopominutelné nároky. Císař to nemůže přejít mlčením. Vše musí být řádně prošetřeno. A kompenzováno.“

„Aha,“ přikývl jsem. Na tom, co říkala, něco bylo. I jako naprostý laik jsem však věděl, že záležitost má několik háčků. Či spíše háků, takových těch řeznických.

Tak předně: Elizabeth sice mluvila o magistrovi Kellym jako o tatínkovi, nebyla však jeho skutečnou dcerou. Dokonce si ponechala jméno svého anglického otce Westona. Vzťahovalo se na ni dědické právo? Zahrnul ji magistr Kelly do závěti? Sepsal vůbec nějakou závět?

A dále: magistr Kelly, paní Johana i slečna Elizabeth přišly do Čech z Anglie. Magistr Kelly tady získal *inkolát*, tedy právo vlastnit v Čechách majetek. Vztahuje se *inkolát* rovněž na jeho anglickou manželku a nevlastní dceru? Jinými slovy: mohou paní Johana a slečna Elizabeth vlastnit v Čechách nemovitosti?

Raději jsem se zeptal: „Paní Johana se domnívá, že jí chce císař obstarat vhodného ženicha?“

„To byla její první myšlenka,“ přikývla Elizabeth. „Císařovu pozvánku jsem na poslední chvíli vytáhla z ohně, kam ji maminka hodila. Nesmíme císaři poskytnout záminku, aby nás šmahem odmítl.“

„To chápu.“

„Maminka je poslední dobou podrážděná. Určitě jste si toho všiml. Až se k nám připojí další pánové, které hejtman

jmenoval, mohl byste je taktně upozornit, ať se od ní drží dál? Alespoň zpočátku, než se maminka uklidní.“

„Proto tady jsem,“ přikývl jsem. „To je můj úkol... Nepřipadala mi však podrážděná. K místnímu hejtmanovi projevila vstřícnost.“

„To je jen taková její hra,“ pokrčila Elizabeth rameny. „Už jí to ani nejde tak dobře jako dřív...“

„Na místního hejtmana pořád ještě stačí,“ pokrčil jsem rameny.

Mrkl jsem na ni a ona se usmála. Nebyla zase tak naivní, jak se mi zpočátku jevilo. Asi bych se do ní nedokázal zamilovat, avšak v její společnosti jsem se cítil příjemně.

IV

Druhý den po obědě jsme se dle dohody připojili k důchodnímu písaři Pavlu Matějčkovi, aby nás provedl po městě. Prohlídky jsme se zúčastnili tři: já, slečna Elizabeth a kočí Jarolím, kterého nám paní Johana přidělila jako dohled. Ona sama se na poslední chvíli omluvila s tím, že ji rozbolela hlava.

Matějček zahájil prohlídku na nádvoří brandýského zámku, tedy tam, kde jsme byli ubytováni. Na úvod nám pověděl, že Brandýs původně patřil Krajířům z Krajku. Jejich zámek se však zalíbil císaři Ferdinandovi, který ho chtěl od Krajířů koupit. Avšak tehdejší majitel, kterým byl Arnošt Krajíř, prodej odmítl. Ferdinand I. proto využil neúspěšné rebelie českých stavů a Krajířům zámek jednoduše zabavil.

Ferdinand I. a jeho syn Maxmilián II. pak pokračovali v přestavbě zámku, kterou zahájil už Arnošt Krajíř. Využili při tom služeb zdejšího architekta Mattea Borgorelliho, který se v Brandýse usadil ještě za Krajířů. Tento italský architekt vystavěl v Brandýse tuhleto i támhleto, zdomácněl tady a místní

obyvatelé mu přátelsky říkali mistr Mates. Sice již před časem zemřel, v jeho započatém díle však pokračuje jiný italský architekt, jmenovitě Ettore de Vaccani. I jeho jméno si místní měšťané přizpůsobili. Říkají mu Hektor Vlach.

Bylo to zdánlivě nudné povídání, poslouchal jsem však pozorně. Už několikrát mi podobné informace vytrhly trn z paty. Ačkoliv to tak nevypadalo, právě jsem vězel v nesnázích, ne že ne. Nacházel jsem se v neznámém prostředí, to za prvé. Mně i dvěma dámám, které jsem se zavázal chránit, hrozilo neznámé nebezpečí. To za druhé. Věděl jsem, že čím podrobněji se seznámím s místní situací, historií, rodovými vztahy, majetkovými poměry, společenskými skandály a dalšími náležitostmi, tím lépe pro nás pro všechny. Když jste ve válce, také si musíte nejprve zjistit, kde mají Turci rozmístěné oddíly, jak jsou vyzbrojené a na který kopec vystrkali své dalekonosné kanóny. A nejen to. Musíte se seznámit s krajinou a vyzvědět, kde jsou řeky, brody, bažiny, husté lesy i otevřená pole. Pokud jste lehkomyslní a nevěnujete dostatečnou péči průzkumu, se zlou se potážete.

V

Chvíli jsme postáli na nádvoří, rozhlíželi se a písař Matějček nás upozorňoval na různé architektonické zajímavosti. Zdálo se mi, že odkudsi shora slyším chichotavý smích paní Johany. Nás poslala do města a sama se teď nechává provádět po zámku hejtmanem Kadounem? Byl jsem si jistý, že pokud mu něco dovolí, tak jediné pár polibků. A kdoví jestli. I tak z toho bude mít chudák hejtman pěkně divoké sny.

Písař nás vyvedl ven ze zámku a po Brandýse. Ukázal nám kostel Obrácení svatého Pavla, který vystavěl zmíněný mistr Mates, i kamennou kašnu, do které je voda přiváděna ze vzdáleného prameniště vodovodem poskládaným z borovicových trub. Na závěr nás zavedl k dalšímu architektonickému dílu mistra Matese, kterým je záplavový most přes řeku Labe. Bezděky jsem nahlas zauvažoval, jak se takový záplavový most liší od mostu prostého. Písař, nadšený dotazem, mi mnohomyšlně vysvětlil, že běžné mosty jsou vedené od jednoho břehu ke druhému, kdežto záplavový most překlenuje nejen řeku

samotnou, ale i údolní nivu. I když se voda rozlije ven z koryta a zalije přilehlé louky, stále je možné přejít suchou nohou z jedné strany na druhou.

Most jsme záhy uviděli sami. Byla to jediná spojnice mezi Brandýsem a Starou Boleslaví, v obou směrech po něm čile přejížděly povozy. Ustoupili jsme stranou, abychom neprekáželi provozu. A pak se to stalo. Pravá ruka se mi samovolně zvedla k vojenskému pozdravu.

Vzápětí jsem si uvědomil, že muže, který nás právě mívá, neznám. A že už přece nesloužím v císařské armádě, takže nejsem povinen zdravit každou šarži. Proto jsem si jen posunul širák na hlavě a předstíral, že jsem se k žádnému pozdravu nechystal.

To už nás jezdec minul a my se dívali na jeho záda. Volným krokem vedl grošovanou klisnu ke stanovišti výběřčího mýta, umístěného na mostě.

„To je váš známý, Jakube?“ zeptala se Elizabeth. „Vypadá jako vojenský důstojník.“

„Neznám ho. Na důstojníka však nevypadá, ti se oblékají nákladněji. Spíš nějaká nižší šarže. Fendrych, rytmistr nebo profous.“

Dívali jsme se za jezdcem. Jeho oblečení změnilo původní černou barvu na různé odstíny šedé, zřejmě častým pobytem pod širým nebem. Široký límec košile, přetažený přes horní lem kazajky, dříve snad zářivě bílý, zežloutl a zešedl. Jeho *plunderhosen* byly nařaseny jen střídmo, rozhodně nevypadaly tak bachratě jako moje.

V tu chvíli mu vstoupil do cesty výběřčí mýta a zastavil ho. Byli od nás natolik vzdáleni, že jsme neslyšeli jejich hlasy, avšak dobře jsme viděli, že tam došlo k jakési neshodě. Jezdec

dokonce sáhl po jílci dlouhého tesáku, který mu visel u boku. Výběřčí přivolal poskoka, vyznačujícího se tím, že mu chyběla levá ruka.

Jednoruký knecht s jezdcem promluvil, ten se rázem zklidnil a začal se šacovat, aby zaplatil mýto.

„Jak vidím, s vybíráním mýta jsou někdy potíže,“ podotkl jsem.

„To ano,“ přikývl písař Matějček. „Mnozí pánové ze stavu panského i rytířského dovolují handlířům, aby přes most jezdili s jejich průvodními listy. Od handlířů si pak berou poplatek, který je menší než vyměřené mýto. Tím ochuzují městskou pokladnu.“

„Páni a rytíři jsou od mýta osvobozeni?“ dotázal jsem se.

„Ano. S panem hejtman jsme sepsali supliku a poslali ji samotnému císaři, aby privilegium zrušil. Brandýs je císařovo město, tak proč by měli být páni a rytíři osvobozeni od placení mýta? Vy ovšem žádné mýto platit nebudete,“ podotkl. „Jste císařovi hosté.“

Stále jsem sledoval cizince na grošované kobyle. Výběřčí mu uvolnil cestu a ten, dříve než pobídl klisnu, hodil rychlý pohled přes rameno. Podíval se přímo na nás. Zamrazilo mne. Takové muže s nehybnými obličejí a vyhaslýma očima jsem znal. Válka se pro ně stala nejprve řemeslem a posléze i zvykem.

A ten jeho pohled... Jako když se šelma dívá na kořist – a tou kořistí jste vy sami.

Skoro jsem měl pocit, že ví, kdo jsme. Že nás odhaduje a hodnotí, jestli budeme vzdorovat.

Setkání s někým takovým vám dokáže pokazit den, i když se s ním jen letmo minete. Pokusil jsem si namluvit, že už ho

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Mrtvá bludička.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.